

JUDr. ROBERT PELIKÁN, Ph.D.

MINISTR SPRAVEDLNOSTI ČR

V Praze dne

Čj. MSP-191/2015-OD-SPZ/2

Počet listů:3

Přílohy:2

Nejvyšší soud ČR

Burešova 20

657 37 Brno

Obviněný zemř. J. S. – stížnost pro porušení zákona

Příloha:

Ověřená kopie rozsudku Nižšího vojenského soudu Plzeň ze dne 25.11.1955, č.j. T-39/55-62

Zpráva VÚA ze dne 2.8.2013, čj. 2351-2/2013-211100

Podněty k podání stížnosti pro porušení zákona JUDr. M. ze dnů 4.7.2013, 5.3.2015, 6.6.2016

Podle § 266 odst. 1 tr. řádu podávám ve prospěch obviněného J. S.,

stížnost pro porušení zákona

proti rozsudku bývalého Nižšího vojenského soudu v Plzni ze dne 25.11.1955, č.j. T-39/55-62.

Rozsudkem bývalého Nižšího vojenského soudu Plzeň ze dne 25.11.1955, č.j. T-39/55-62, byl obviněný uznán vinným trestným činem vyhýbání se služební povinnosti podle § 270 odst. 1 písm. b) tr. zákona č. 86/50 Sb., a byl mu uložen trest odnětí svobody v trvání 2 a čtvrt roku, za současného vyslovení ztráty čestných občanských práv podle § 43 odst. 1 téhož tr. zákona na dobu tří let. Podle § 68 odst. 1 písm. a) tr. řádu tehdy účinného byla obviněnému uložena povinnost uhradit náklady trestního řízení, zálohované státem.

Předmětného trestného činu se obviněný dopustil tím, že dne 27.10.1955 po příchodu k útvaru v Nepomuku, kam byl povolán k výkonu základní vojenské služby, odmítl obléci vojenský stejnokroj a vykonávat vojenskou službu, přičemž se odvolával na náboženské přesvědčení (svědka Jehovova).

Z odůvodnění tohoto rozsudku dále vyplývá, že se obviněný ke svému činu zcela doznal, přičemž setrval na svém rozhodnutí vojenskou službu nevykonávat.

Tento rozsudek nabyl právní moci dne 29.11.1955.

V dané věci nebyl obviněným ani jeho blízkými podán návrh na zahájení rehabilitačního řízení dle zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, ve znění pozdějších předpisů.

Napadeným rozsudkem bývalého Nižšího vojenského soudu Plzeň ze dne 25.11.1955, č.j. T-39/55-62, byl porušen zákon v neprospěch obviněného J. S. v ust. § 1 odst. 1 a § 2 odst. 3 zákona č. 87/1950 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád) ve vztahu k ust. § 270 odst. 1 písm. b) tr. zákona č. 86/1950 Sb.

Podle ust. § 15 odst. 1 Ústavy Československé republiky z roku 1948 (ústavní zákon č. 150/1948 Sb.) se svoboda svědomí zaručuje.

Podle § 2 odst. 3 trestního řádu z roku 1950 bylo úkolem soudu v trestním řízení zejména spravedlivě rozhodovat o trestných činech.

Podle § 270 odst. 1 písm. b) tr. zákona z roku 1950 se trestného činu vyhýbání se služební povinnosti dopustil ten, kdo se úmyslně vyhýbal plnění služební povinnosti nebo služebnímu úkonu mimo jiné i tím, že se odvolával na náboženské nebo jiné přesvědčení.

Těmito výše uvedenými ustanoveními se bývalý Nižší vojenský soud v Plzni při svém rozhodování důsledně neřídil.

Podle § 1 odst. 1 zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, ve znění pozdějších předpisů, je účelem zákona zrušit soudní rozhodnutí za činy, které v rozporu s principy demokratické společnosti respektující občanská politická práva a svobody zaručené ústavou a vyjádřené v mezinárodních dokumentech a mezinárodních právních normách zákon označoval za trestné, umožnit rychlé přezkoumání případů osob takto protiprávně odsouzených v důsledku porušování zákonnosti na úseku trestního řízení, odstranit nepřiměřené tvrdosti v používání represe, zabezpečit neprávem odsouzeným osobám společenskou rehabilitaci a přiměřené hmotné odškodnění a umožnit ze zjištěných nezákonností vyvodit důsledky proti osobám, které platné zákony vědomě nebo hrubě porušovaly.

Podle § 1 odst. 2 výše uvedeného zákona o soudní rehabilitaci, činy, které směřovaly k uplatnění práv a svobod občanů zaručených ústavou a vyhlášených ve Všeobecné deklaraci lidských práv a v navazujících mezinárodních paktech o občanských a politických právech byly československými trestními zákony prohlášeny za trestné v rozporu s mezinárodním právem a mezinárodnímu právu odporovalo také jejich trestní stíhání a trestání.

V dané věci tudíž bylo přihlédnuto rovněž k účelu zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, jehož vydáním zákonodárce požadoval odstranění největších křivd, které se v 50. letech 20. století staly v justičním rozhodování v době upevňování socialismu, kdy obviněný byl odsouzen v podstatě pro svoje náboženské přesvědčení, na kterém setrval i v rámci řízení před soudem. V době rozhodování býv. Nižšího vojenského soudu v Plzni nebylo přihlédnuto k tomu, že obviněný uplatnil své základní právo zaručené v ust. § 15 odst. 1 Ústavy ze dne 9.5.1948. Dále je třeba konstatovat, že Ústava z roku 1948 sice svobodu vyznání i svědomí formálně zaručovala, avšak navazující norma nižší právní síly vydána nebyla. Obviněný S. tedy neměl možnost výkonu alternativní služby beze zbraně, jelikož tato

neexistovala, a proto tedy nemohl dostát svým zákonným povinnostem, aniž by se dostal do rozporu se svým vlastním svědomím.

Navrhuji proto, aby Nejvyšší soud ČR:

- 1) Podle § 268 odst. 2 tr. řádu vyslovil, že rozsudkem bývalého Nižšího vojenského soudu v Plzni ze dne 25.11.1955, č.j. T-39/55-62, byl v neprospěch obviněného J. S. porušen zákon v ust. § 2 odst. 3 tr. řádu z roku 1950 ve vztahu k ust. § 270 odst. 1 písm. b) tr. zákona č. 86/50 Sb.,
- 2) podle § 269 odst. 2 tr. řádu napadený rozsudek zrušil a dále zrušil i všechna rozhodnutí na tento rozsudek obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu,
- 3) a dále postupoval podle § 270 odst. 1 tr. řádu, příp. podle § 271 odst. 1 tr. řádu.

JUDr. Robert Pelikán, Ph.D.

ministr spravedlnosti ČR

Nejvyšší soud rozhodl pod sp. zn.: [3 Tz 45/2016](#)